

ΙΔΡΥΜΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ & ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΩΝ ΕΡΕΥΝΩΝ

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΕΡΕΥΝΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΣΥΓΚΥΡΙΑΣ

ΜΑΙΟΣ 2009

- A. ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟ ΚΛΙΜΑ (ΕΛΛΑΔΑ – ΕΥΡ. ΕΝΩΣΗ – ΕΥΡΩΖΩΝΗ)**
- B. ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ –ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ –ΛΙΑΝΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ – ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ**
- Γ. ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΙΚΗ ΕΜΠΙΣΤΟΣΥΝΗ (ΕΛΛΑΔΑ – ΕΥΡ. ΕΝΩΣΗ – ΕΥΡΩΖΩΝΗ)**

4 Ιουνίου 2009

Το IOBE διεξάγει κάθε μήνα από το 1981 Έρευνες Οικονομικής Συγκυρίας στις επιχειρήσεις στους τέσσερις τομείς της οικονομίας και, από τον Μάιο του 2008, και στους καταναλωτές. Οι έρευνες αποτελούν μέρος του κοινού εναρμονισμένου προγράμματος της Ευρωπαϊκής Ένωσης (DG ECFIN) και τα αποτελέσματά τους χρησιμοποιούνται για τον υπολογισμό του δείκτη οικονομικού κλίματος σε Ελλάδα και στις υπόλοιπες ευρωπαϊκές χώρες, ενώ δημοσιεύονται αναλυτικά στις εκδόσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Οι αναλύσεις που δημοσιεύονται κάθε μήνα με τη μορφή αυτής της έκδοσης στηρίζονται στα πρωτογενή, αναλυτικά στοιχεία για πάνω από 1000 επιχειρήσεις και αντιπροσωπευτικό δείγμα 1500 καταναλωτών, όπως προκύπτουν από τις έρευνες που διεξάγει αποκλειστικά και μόνο το IOBE για την Ελλάδα για λογαριασμό της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.

Επόμενο δελτίο συγκυρίας: **3 Ιουλίου 2009**

A. ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟ ΚΛΙΜΑ: ΕΕ-27, ΕΥΡΩΖΩΝΗ, ΕΛΛΑΔΑ

ΜΑΙΟΣ 2009

α) Ε.Ε.-27 – Ευρωζώνη: Βελτίωση του οικονομικού κλίματος για δεύτερο μήνα

Ο Δείκτης Οικονομικού Κλίματος τον Μάιο ανακάμπτει – αν και ηπιότερα σε σχέση με την άνοδο του Απριλίου – τόσο στην **Ευρωπαϊκή Ένωση** όσο και την **Ευρωζώνη**. Ο δείκτης αυξάνεται κατά 2,8 μονάδες στην ΕΕ και 2,1 μονάδες στην Ευρωζώνη και διαμορφώνεται στις 66,7 και 69,3 μονάδες αντίστοιχα. Η ανάκαμψη του δείκτη προέρχεται περισσότερο από την άνοδο των προσδοκιών στο **Λιανικό Εμπόριο** και στις **Υπηρεσίες** και λιγότερο από την άνοδο στη **Βιομηχανία**. Αντίθετα ο δείκτης στις **Κατασκευές** επιδεινώνεται στην ΕΕ και παραμένει αμετάβλητος στην Ευρωζώνη, ενώ το ίδιο συμβαίνει και στην **Καταναλωτική Εμπιστοσύνη**. Αναλυτικότερα:

- Στη **Βιομηχανία**, ο δείκτης επιχειρηματικών προσδοκιών αυξάνεται κατά 2 και 1 μονάδες αντίστοιχα σε ΕΕ και Ευρωζώνη, στις -34 μονάδες και στις δύο ζώνες. Οι προβλέψεις για την *εξέλιξη της παραγωγής* καταγράφουν σημαντική βελτίωση, ιδιαίτερα στην ΕΕ, όπως συμβαίνει και στα *αποθέματα*, σε μικρότερη ωστόσο κλίμακα. Παρόλα αυτά, οι εκτιμήσεις για τα *επίπεδα των παραγγελιών* σημειώνουν μικρή πτώση και στις δύο ζώνες.
- Στις **Υπηρεσίες**, οι σχετικοί δείκτες κινούνται ελαφρώς ανοδικά, κατά 4 και 1 μονάδες αντίστοιχα, στις -26 και -23 μονάδες σε ΕΕ και Ευρωζώνη. Οι εκτιμήσεις για την *τρέχουσα δραστηριότητα* των επιχειρήσεων και οι προβλέψεις για τη βραχυπρόθεσμη *εξέλιξη της ζήτησης* βελτιώνονται σημαντικά και στις δύο ζώνες, με την *τρέχουσα πορεία της ζήτησης* να σημειώνει ελαφρά επιδείνωση, κυρίως στην Ευρωζώνη.
- Στο **Λιανικό Εμπόριο** οι επιχειρηματικές προσδοκίες κινούνται εντόνως ανοδικά για δεύτερο συνεχή μήνα, ιδιαίτερα στην Ευρωζώνη, φθάνοντας τις -15 μονάδες (-17 μονάδες στην ΕΕ). Οι εκτιμήσεις για την *τρέχουσα επιχειρηματική δραστηριότητα*, αλλά και οι προσδοκίες των ευρωπαϊκών επιχειρήσεων για την *εξέλιξη των πωλήσεων τους επόμενους μήνες* βελτιώνονται αισθητά και στις δύο ζώνες, ενώ οι εκτιμήσεις τους για τα *αποθέματα* αποκλιμακώνονται.
- Στις **Κατασκευές**, ο δείκτης επιχειρηματικών προσδοκιών συνεχίζει να υποχωρεί, αν και οριακά, στην ΕΕ και παραμένει σταθερός στην Ευρωζώνη, σε επίπεδα ωστόσο υψηλότερα από τις ιστορικά χαμηλές επιδόσεις του και στις δύο ζώνες. Οι προβλέψεις των επιχειρήσεων για το *επίπεδο των εργασιών* τους καταγράφουν έντονη υποχώρηση, η οποία αντισταθμίζεται ως ένα βαθμό από την ήπια άνοδο των προσδοκιών για την *απασχόληση* στον κλάδο. Μάλιστα η βελτίωση είναι ελαφρώς εντονότερη στην Ευρωζώνη.

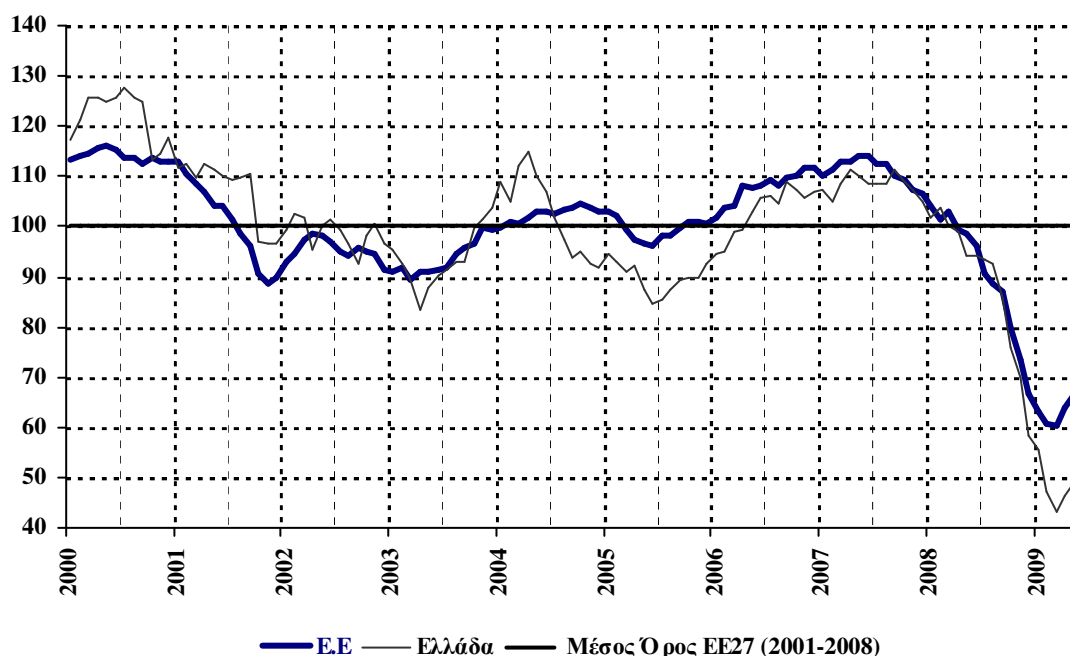
Πίνακας 1: Δείκτες Οικονομικού Κλίματος (1990-2008=100, εποχικά εξομαλυσμένα στοιχεία)

	2001-2008			Μ.Ο έτους								
	Min	Max	M.O	2004	2005	2006	2007	2008				
ΕΕ-27	61,0 Φεβ-09	115,0 Ιουν-07	100,9	103,1	100,1	108,5	111,8	91,8				
Ευρωζώνη	65,3 Φεβ-09	112,8 Μαι-07	100,2	100,4	99,1	107,7	109,8	92,4				
Ελλάδα	43,1 Μαρ-09	114,9 Απρ-04	99,0	102,6	89,8	103,0	108,4	89,0				
2008												
	I	Φ	Μ	A	M	I	I	A	Σ	O	N	Δ
ΕΕ-27	104,2	101,4	102,9	99,2	98,4	96,0	90,6	88,6	86,9	79,7	73,5	66,6
Ευρωζώνη	102,5	101,2	100,5	98,1	98,5	95,9	90,9	89,9	88,9	81,6	76,8	68,9
Ελλάδα	101,6	103,6	100,1	98,8	94,0	94,0	93,5	92,7	85,7	75,9	70,0	58,2
2009												
	I	Φ	Μ	A	M	I	I	A	Σ	O	N	Δ
ΕΕ-27	63,2	60,9	60,4	63,9	66,7							
Ευρωζώνη	67,2	65,3	64,7	67,2	69,3							
Ελλάδα	55,4	47,2	43,1	46,4	49,2							

Σημείωση: Ο Δείκτης Οικονομικού Κλίματος (1990-2008=100) υπολογίζεται με βάση τους επιμέρους Δείκτες Επιχειρηματικών Προσδοκιών στη Βιομηχανία, τις Κατασκευές, το Λιανικό Εμπόριο και τις Υπηρεσίες, καθώς και το Δείκτη Εμπιστοσύνης στους Καταναλωτές.

Πηγή: Ευρωπαϊκή Επιτροπή, DG Ecfm

Διάγραμμα 1: Δείκτες Οικονομικού Κλίματος Ε.Ε-27 και Ελλάδα
(1990-2008=100, εποχικά εξομαλυσμένα στοιχεία)

Πηγή: Ευρωπαϊκή Επιτροπή, DG Ecfm

- Ο **Δείκτης Καταναλωτικής Εμπιστοσύνης** περιορίζεται κατά 2 μονάδες στην ΕΕ, φθάνοντας τις -31 μονάδες και παραμένει αμετάβλητος στην Ευρωζώνη (-31 μονάδες).

Οι προβλέψεις των καταναλωτών για την *οικονομική κατάσταση του νοικοκυριού τους το επόμενο 12μηνο* καταγράφουν οριακή βελτίωση και στις δύο ζώνες, ενώ ήπια είναι και η βελτίωση στις προβλέψεις για την *οικονομική κατάσταση της χώρας το επόμενο διάστημα*. Από την άλλη πλευρά, η *πρόθεση για αποταμίευση* περιορίζεται ελαφρά σε ΕΕ και Ευρωζώνη, ενώ οι προβλέψεις σχετικά με την *εξέλιξη της ανεργίας το επόμενο 12μηνο*, επιδεινώνονται αισθητά, κυρίως στην ΕΕ, καταγράφοντας και στις δύο ζώνες τις ιστορικά υψηλότερες επιδόσεις τους. Το γεγονός αυτό υπογραμμίζει την έντονη δυσπιστία των καταναλωτών στην τάση σταθεροποίησης που χαρακτηρίζει τις περισσότερες ευρωπαϊκές χώρες το τελευταίο δίμηνο, φανερώνοντας ότι η αβεβαιότητα σχετικά με την απασχόληση και τις απώλειες θέσεων εργασίας δεν έχει αμβλυνθεί.

- Τέλος, ο δείκτης επιχειρηματικών προσδοκιών στις **Χρηματοοικονομικές Υπηρεσίες** – ο οποίος δεν περιλαμβάνεται στο δείκτη οικονομικού κλίματος – βελτιώνεται περαιτέρω τον Μάιο στην ΕΕ, κατά 3 μονάδες, φθάνοντας τις -5 μονάδες, ενώ παραμένει αμετάβλητος στις -6 μονάδες στην Ευρωζώνη. Από τα επιμέρους στοιχεία, οι εκτιμήσεις για την *τρέχουσα κατάσταση των επιχειρήσεων* βελτιώνονται στην ΕΕ αλλά επιδεινώνονται στην Ευρωζώνη, ενώ οι εκτιμήσεις για την *τρέχουσα εξέλιξη της ζήτησης* κινούνται ανοδικά και στις δύο ζώνες, με τις προβλέψεις της *ζήτησης στο επόμενο τρίμηνο* να παραμένουν σταθερές σε Ευρωζώνη και να ενισχύονται στην ΕΕ.

Στη συντριπτική πλειονότητα των χωρών καταγράφεται βελτίωση του οικονομικού κλίματος τον Μάιο. Από τις μεγαλύτερες χώρες, η σημαντικότερη άνοδος καταγράφεται στην Ιταλία (+4,8 μονάδες), το Ην. Βασίλειο (+4,8) και την Ολλανδία (+3,1), ενώ και η Γαλλία (+1,5), η Πολωνία (+1,2) και η Γερμανία (+0,9) σημειώνουν επίσης ήπια βελτίωση. Στην Ισπανία ωστόσο καταγράφεται ελαφρά πτώση των προσδοκιών (-0,9), ως αποτέλεσμα της επιδείνωσης του κλίματος στις Υπηρεσίες. Στην Ελλάδα, το οικονομικό κλίμα ακολουθεί την τάση της υπόλοιπης Ευρώπης και βελτιώνεται, όμως ο δείκτης εξακολουθεί να είναι πολύ χαμηλός, με αποτέλεσμα η Ελλάδα να κατατάσσεται στην 23^η θέση ανάμεσα στις υπόλοιπες χώρες.

β) Ελλάδα: Συμπόρευση με τις άλλες ευρωπαϊκές οικονομίες – άνοδος του κλίματος

Ο Δείκτης Οικονομικού Κλίματος στην Ελλάδα κινείται και πάλι ανοδικά, όπως άλλωστε συμβαίνει στις περισσότερες ευρωπαϊκές χώρες, γεγονός που υποδηλώνει ότι οι τάσεις σταθεροποίησης του κλίματος ενισχύονται. Ο σχετικός δείκτης τον Μάιο φθάνει στις 49,2 μονάδες, παραμένοντας ακόμη σε χαμηλά επίπεδα. Όπως δείχνουν οι επιμέρους τομείς, είναι οι επιχειρήσεις από το Λιανικό Εμπόριο και τις Υπηρεσίες που κυρίως διατυπώνουν λιγότερο απαισιόδοξες προβλέψεις και φαίνεται να μπορούν να στηρίξουν μια πορεία ανάκαμψης. Νέα μικρή βελτίωση σημειώνεται και στη Βιομηχανία, ενώ αντίθετα οι προσδοκίες στις Κατασκευές υποχωρούν έντονα και σημειώνουν τη χειρότερη φετινή επίδοση. Τέλος η καταναλωτική εμπιστοσύνη παραμένει αμετάβλητη.

Οι θετικές εξελίξεις των δύο τελευταίων μηνών (Απρίλιος – Μάιος) ενισχύουν την εκτίμηση ότι η πτωτική πορεία του κλίματος στην Ελλάδα έχει προσεγγίσει το κατώτατο σημείο της. Δεν μπορεί όμως ακόμη να προβλεφθεί αν η εξέλιξη αυτή είναι απλώς συγκυριακή ή αν σηματοδοτεί την αρχή μιας πορείας ουσιαστικής βελτίωσης τους επόμενους μήνες. Πάντως, η ανακοπή της πτώσης του δείκτη οικονομικού κλίματος, συνεξεταζόμενη και με την εξέλιξη άλλων πρόδρομων δεικτών, αντανakλά μια πιο ψύχραιμη και ελαφρώς πιο αισιόδοξη στάση επιχειρήσεων και καταναλωτών απέναντι στην κρίση. Συνοπτικά, η πορεία του κλίματος στους κύριους τομείς της ελληνικής οικονομίας ήταν τον Μάιο η ακόλουθη:

- στη **Βιομηχανία**, καταγράφεται οριακή βελτίωση στο επίπεδο των αποθεμάτων και αισθητή ανάκαμψη στις προβλέψεις της παραγωγής, ενώ οι εκτιμήσεις για το τρέχον επίπεδο της ζήτησης και παραγγελιών υποχωρούν ελαφρώς.
- στις **Υπηρεσίες**, βελτιώνονται οι προβλέψεις των επιχειρήσεων για την εξέλιξη της ζήτησης αλλά και οι εκτιμήσεις τους για την πορεία των εργασιών, ενώ αντίθετα επιδεινώνονται ελαφρώς οι εκτιμήσεις για την τρέχουσα πορεία της ζήτησης.
- στο **Λιανικό Εμπόριο**, όλα τα επιμέρους στοιχεία καταγράφουν σημαντική βελτίωση: οι προβλέψεις για την εξέλιξη της ζήτησης στο επόμενο τρίμηνο ανακάμπτουν αισθητά, όπως και οι εκτιμήσεις για τις τρέχουσες πωλήσεις, ενώ και τα αποθέματα σημειώνουν σημαντική αποκλιμάκωση.
- Αντίθετα από τους υπόλοιπους τομείς στις **Κατασκευές**, καταγράφεται επιδείνωση, με τις εκτιμήσεις για το επίπεδο του προγράμματος εργασιών αλλά και τις προβλέψεις για την απασχόληση του κλάδου να είναι πολύ δυσμενέστερες σε σχέση με τον προηγούμενο μήνα.
- η **Καταναλωτική Εμπιστοσύνη** παραμένει στα ίδια επίπεδα, με τις προβλέψεις των καταναλωτών για την οικονομική τους κατάσταση και την οικονομική κατάσταση της χώρας να βελτιώνονται οριακά. Η πρόθεση για αποταμίευση δεν μεταβάλλεται και οι αρνητικές προβλέψεις για την εξέλιξη της ανεργίας αμβλύνονται ελαφρά, παραμένοντας ωστόσο ακόμα σε πολύ υψηλά επίπεδα.

Στις επόμενες ενότητες ακολουθούν οι αναλυτικές εξελίξεις ανά τομέα.

B. ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ - ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ - ΛΙΑΝΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ - ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ

ΜΑΙΟΣ 2009

1. ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ: Συνέχισης της ήπιας ανόδου στις επιχειρηματικές προσδοκίες

Ο Δείκτης Επιχειρηματικών Προσδοκιών στη **Βιομηχανία** καταγράφει νέα ήπια άνοδο, για 3^ο συνεχή μήνα και διαμορφώνεται τον Μάιο στις 71 μονάδες από τις 68,9 μονάδες τον προηγούμενο μήνα. Αν και η θετική αυτή μεταβολή είναι λιγότερο έντονη τον Μάιο σε σχέση με τον Απρίλιο και έχει κλαδικά χαρακτηριστικά (προέρχεται αποκλειστικά από τα Ενδιάμεσα Αγαθά), η συγκρατημένη τάση ανάκαμψης στον τομέα δείχνει να παγιώνεται. Από τους επιμέρους δείκτες δραστηριότητας, στους περισσότερους διατυπώνονται λιγότερο αρνητικές προβλέψεις και εκτιμήσεις σε σχέση με τον προηγούμενο μήνα. Αναλυτικότερα:

α) Σημαντική βελτίωση καταγράφεται στις προβλέψεις για την εξέλιξη της **παραγωγής τους προσεχείς 3-4 μήνες**, με το σχετικό ισοζύγιο μάλιστα να αλλάζει πρόσημο και να γίνεται θετικό, ύστερα από πέντε μήνες, φθάνοντας τις +4 μονάδες από τις -6 μονάδες τον Απρίλιο. Ένα 27% των επιχειρήσεων – το υψηλότερο φέτος - δηλώνει πλέον ότι αναμένει άνοδο παραγωγής στο επόμενο διάστημα, ενώ οι μισές επιχειρήσεις δηλώνουν σταθερότητα.

β) Από την άλλη πλευρά, το **τρέχον επίπεδο παραγγελιών και ζήτησης**, παραμένει χαμηλό με τις σχετικές εκτιμήσεις να είναι υποτονικότερες τον Μάιο και το σχετικό ισοζύγιο να διαμορφώνεται στις -58 μονάδες από τις -53 μονάδες τον Απρίλιο. Το ποσοστό των επιχειρήσεων που εκτιμά ότι το σύνολο των παραγγελιών του προς εκτέλεση είναι υψηλό για την εποχή δεν ξεπερνά το 5%, με το συντριπτικό 63% να δηλώνει το αντίθετο.

γ) Στο ίδιο αρνητικό κλίμα κινούνται και οι **παραγγελίες και η ζήτηση εξωτερικού**, με το δείκτη του ισοζυγίου απαντήσεων να περιορίζεται κατά επτά μονάδες και να διαμορφώνεται στις -58 μονάδες τον Μάιο. Παρόλα αυτά, οι **προβλέψεις για τις εξαγωγές τους προσεχείς μήνες** εξακολουθούν να βελτιώνονται για τέταρτο συνεχή μήνα, και πλέον όσοι δηλώνουν ότι αναμένουν μείωση αντισταθμίζονται από όσους δηλώνουν άνοδο, ενώ οι μισές επιχειρήσεις (52%) προβλέπουν σταθερότητα.

δ) Οι εκτιμήσεις για τα **αποθέματα έτοιμων προϊόντων** δεν μεταβάλλονται, αφού και πάλι το 36% των επιχειρήσεων εκτιμά το ύψος τους υψηλό για την εποχή, ενώ το 8% (από 5%) κρίνει ότι τα αποθέματά του βρίσκονται σε χαμηλό επίπεδο.

ε) Η δυσaréσκεια από την τρέχουσα πορεία της παραγωγής και των παραγγελιών αποτυπώνεται στους **μήνες εξασφαλισμένης παραγωγής**, οι οποίοι περιορίζονται στους 4 μήνες (από 4,3), τη χαμηλότερη επίδοση εδώ και αρκετά χρόνια. Ουσιαστικά ο δείκτης αντανakλά την ισχυρή μείωση των παραγγελιών που σημειώνεται αυτούς τους μήνες. Στο ίδιο

πλαίσιο το **ποσοστό χρησιμοποίησης εργοστασιακού δυναμικού** παραμένει στα ίδια, πολύ χαμηλά επίπεδα, στο 69,6% (από 70,5% τον Μάρτιο).

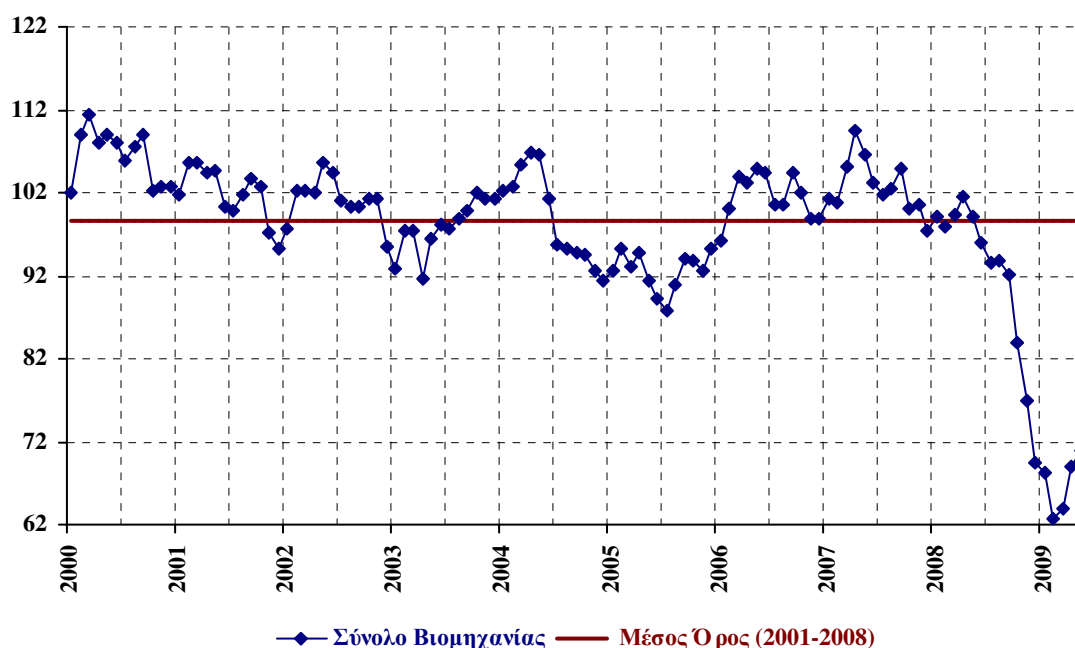
Πίνακας 2: Δείκτης Επιχειρηματικών Προσδοκιών στη Βιομηχανία

			2001-2009			Μ.Ο έτους					
			Min	Max	M.O	2004	2005	2006	2007	2008	
Βιομηχανία (1996-2006=100)			62,8	109,5	98,6	99,1	92,6	101,5	102,8	91,9	
			Φεβ-09	Απρλ-07							
2008											
I	Φ	M	A	M	I	I	A	Σ	O	N	Δ
99,2	97,8	99,4	101,4	99,2	96,0	93,7	93,9	92,2	83,9	76,8	69,4
2009											
I	Φ	M	A	M	I	I	A	Σ	O	N	Δ
68.2	62.8	63.8	68.9	70.9							

Σημείωση: Ο δείκτης επιχειρηματικών προσδοκιών υπολογίζεται με βάση τις προοπτικές για την παραγωγή, τις εκτιμήσεις για το ύψος των αποθεμάτων και τις εκτιμήσεις για τη συνολική ζήτηση.

Πηγή: IOBE

Διάγραμμα 2: Δείκτης Επιχειρηματικών Προσδοκιών στη Βιομηχανία (1996-2006=100)

Πηγή: IOBE

στ) Οι **προβλέψεις για την απασχόληση** του τομέα καταγράφουν περαιτέρω βελτίωση, κατά 8 μονάδες τον Μάιο, για τρίτο συνεχή μήνα, παραμένοντας ωστόσο έντονα αρνητικές, στις -22 μονάδες. Εκείνοι που προβλέπουν μείωση το επόμενο διάστημα υπερτερούν σταθερά όσων αναμένουν άνοδο της απασχόλησης, το ποσοστό των οποίων φθάνει μόλις το 6% (από 3%). Πάντως, τα 2/3 των επιχειρήσεων κρίνουν ότι η απασχόληση του τομέα θα παραμείνει σταθερή το επόμενο διάστημα, καθώς φαίνεται να έχουν πραγματοποιήσει όποιες προσαρμογές έκριναν απαραίτητες.

ζ) Αν και η τάση στις **τιμές πώλησης των προϊόντων τους** το επόμενο τρίμηνο εξακολουθεί να είναι αρνητική, υποδηλώνοντας μείωση τιμών, εν τούτοις το σχετικό ισοζύγιο διαμορφώνεται στις -9 μονάδες από τις -14 τον προηγούμενο μήνα. Πάντως η εικόνα παραπέμπει μάλλον σε σταθερότητα, καθώς τέσσερις στις πέντε επιχειρήσεις δηλώνουν σταθεροποίηση τιμών βραχυπρόθεσμα. Άλλωστε οι **προβλέψεις για τις συνολικές πωλήσεις τους προσεχείς μήνες** σημειώνουν άνοδο και ο σχετικός δείκτης λαμβάνει θετικό πρόσημο, ύστερα από ένα εξάμηνο αρνητικών προβλέψεων (στις +9 μονάδες, από -2 μονάδες τον Απρίλιο).

Από τις επιμέρους κατηγορίες αγαθών, βελτίωση των προσδοκιών σημειώνεται μόνο στα Ενδιάμεσα Αγαθά. Αναλυτικότερα:

Στα **Καταναλωτικά Αγαθά**, ο Δείκτης Επιχειρηματικών Προσδοκιών υποχωρεί κατά έξι μονάδες και διαμορφώνεται στις 75,5 μονάδες τον Μάιο, παραμένοντας έτσι σε χαμηλά επίπεδα, ύστερα από την πρόσκαιρη, από ό,τι φαίνεται, άνοδο των δύο προηγούμενων μηνών. Από τα επιμέρους στοιχεία δραστηριότητας, οι εκτιμήσεις για τα επίπεδα των παραγγελιών και της εγχώριας ζήτησης καταγράφουν πτώση κατά 10 μονάδες, με το σχετικό δείκτη να διαμορφώνεται στις -44 μονάδες, ενώ τα αποθέματα κρίνονται από περισσότερες επιχειρήσεις ως διογκωμένα για την εποχή, με το αντίστοιχο ισοζύγιο να διευρύνεται τον Μάιο στις +26 μονάδες (από +17). Οι προβλέψεις για την παραγωγή δεν μεταβάλλονται και παραμένουν οριακά θετικές, όπως και οι προβλέψεις για τις πωλήσεις. Αντίθετα, οι προβλέψεις για τις εξαγωγές περιορίζονται σημαντικά. Το ποσοστό χρησιμοποίησης του εργοστασιακού δυναμικού υποχωρεί στο 72,3% (από 75,6%), ενώ το μόνο ουσιαστικά στοιχείο που παρουσιάζει σημαντική βελτίωση είναι οι λιγότερο απαισιόδοξες προβλέψεις για την απασχόληση, με το σχετικό αρνητικό ισοζύγιο να περιορίζεται κατά το ήμισυ, στις -9 μονάδες.

Στα **Κεφαλαιουχικά Αγαθά**, ο Δείκτης Επιχειρηματικών Προσδοκιών καταγράφει ήπια υποχώρηση και διαμορφώνεται στις 66,8 μονάδες από τις 68,1 μονάδες τον Απρίλιο. Στα επιμέρους στοιχεία, η εικόνα είναι μικτή: στις εκτιμήσεις για το τρέχον επίπεδο παραγγελιών και ζήτησης σημειώνεται πτώση του σχετικού δείκτη, στις -57 μονάδες (από -51), ενώ και στα αποθέματα, η σημαντική αποκλιμάκωση του Απριλίου αποδεικνύεται συγκυριακή, καθώς τα αποθέματα φαίνεται να διογκώνονται εκ νέου, σύμφωνα με το 31% των επιχειρήσεων (από 19%). Παρά την αρνητική εικόνα στις τρέχουσες εκτιμήσεις, οι επιχειρήσεις διατυπώνουν λιγότερο αρνητικές προβλέψεις για την παραγωγή στους επόμενους μήνες (το σχετικό ισοζύγιο στις -18 μονάδες από -29), ενώ αυξάνονται και οι θετικές προσδοκίες για την πορεία των εξαγωγών και των πωλήσεων. Εξάλλου και το ποσοστό χρησιμοποίησης του εργοστασιακού δυναμικού ενισχύεται στο 76,2% (από 73,3%). Όμως οι προβλέψεις για την απασχόληση παραμένουν εξαιρετικά δυσμενείς, αφού καμία επιχείρηση δεν προβλέπει άνοδο στο επόμενο τρίμηνο και τουλάχιστον οι τρεις στους πέντε αναμένουν και νέα υποχώρησή της.

Αντίθετα από τους υπόλοιπους κλάδους, στα **Ενδιάμεσα Αγαθά** καταγράφεται σημαντική βελτίωση τον Μάιο, με το σχετικό δείκτη να κινείται ανοδικά για δεύτερο διαδοχικό μήνα και να διαμορφώνεται κατά 11 μονάδες υψηλότερα, στις 68 μονάδες. Η άνοδος προέρχεται κυρίως από τις βελτιωμένες προβλέψεις για την εξέλιξη της παραγωγής το επόμενο διάστημα, καθώς

το σχετικό ισοζύγιο καταγράφει άνοδο 17 μονάδων και γίνεται πλέον θετικό, στις +7 μονάδες. Αλλά και τα αποθέματα είναι λιγότερο διογκωμένα, καθώς ένα 10% των επιχειρήσεων (από 5% τον προηγούμενο μήνα), θεωρεί ότι το ύψος τους είναι χαμηλό για την εποχή και ένα 42% ότι είναι υψηλό (από 50%). Μεγαλύτερη αισιοδοξία φαίνεται να επικρατεί και στις προσδοκίες για τις πωλήσεις και τις εξαγωγές το επόμενο διάστημα, οι οποίες επίσης αναμένεται να ενισχυθούν. Οι θετικές αυτές προσδοκίες επηρεάζουν τις προβλέψεις για την απασχόληση οι οποίες σημειώνουν άνοδο 11 μονάδων τον Μάιο, αν και παραμένουν αρνητικές στις -21 μονάδες. Από την άλλη πλευρά, το τρέχον επίπεδο παραγγελιών και ζήτησης, οι παραγγελίες και η ζήτηση εξωτερικού είναι ακόμα υποτονικές, με αποτέλεσμα να αξιολογούνται ακόμα αρνητικά.

2. ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ: Ισχυρή υποχώρηση προσδοκιών στα Δημόσια Έργα

Ο Δείκτης Επιχειρηματικών Προσδοκιών στις **Κατασκευές** υποχωρεί σημαντικά τον Μάιο κυρίως λόγω των Δημοσίων Έργων, συνεχίζοντας την πτωτική πορεία των τελευταίων μηνών, αν και με διακυμάνσεις. Ο σχετικός δείκτης διαμορφώνεται στις 52,8 μονάδες, από τις 63 του περασμένου μήνα, καθώς το πρόγραμμα εργασιών αξιολογείται ως χαμηλό για την εποχή, εξέλιξη που επηρεάζει δυσμενώς και την απασχόληση στον τομέα, με πολύ αρνητικές προβλέψεις. Από την άλλη πλευρά οι εκτιμήσεις για την τρέχουσα πορεία των εργασιών των επιχειρήσεων βελτιώνονται, με το σχετικό ισοζύγιο να παραμένει όμως αρνητικό, στις -7 μονάδες (από -26). Η εξασφαλισμένη δραστηριότητα των κατασκευαστικών επιχειρήσεων κινείται στα επίπεδα του Απριλίου, στους 15,5 μήνες (από 15,8), ενώ το ποσοστό των επιχειρήσεων που κρίνει ότι δεν αντιμετωπίζει προσκόμματα στη λειτουργία του εξακολουθεί να είναι μικρό, στο 11% (από 9%). Δύο στις πέντε επιχειρήσεις αναφέρουν ως βασικό εμπόδιο την ανεπαρκή χρηματοδότηση και ένα 26% αναφέρει τη χαμηλή ζήτηση, ενώ η οικονομική κρίση επισημαίνεται ως πρόσκομμα από αρκετές επιχειρήσεις του τομέα. Οι προβλέψεις για τις τιμές δεν μεταβάλλονται σημαντικά τον Μάιο, με την τάση να υποδηλώνει συνέχιση στη μείωση τιμών.

Στους επιμέρους κλάδους, οι προσδοκίες βελτιώνονται ελαφά στις Ιδιωτικές Κατασκευές και υποχωρούν αισθητά στα Δημόσια Έργα. Αναλυτικότερα:

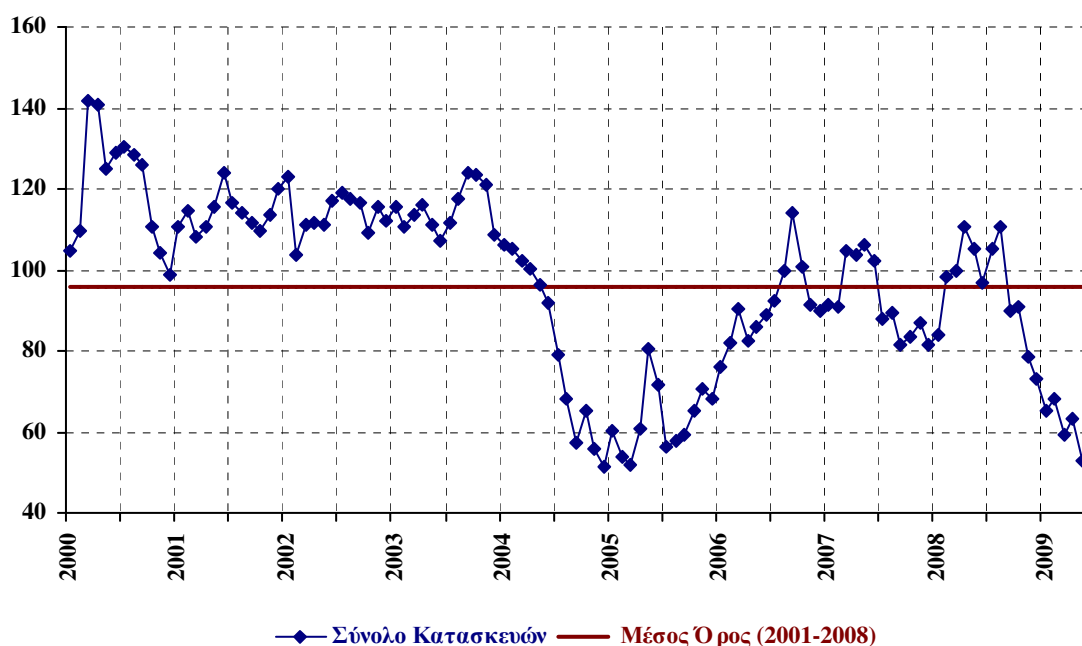
Πίνακας 3: Δείκτης Επιχειρηματικών Προσδοκιών στις Κατασκευές

		2001-2008		Μ.Ο έτους				
	Min	Max	Μ.Ο	2004	2005	2006	2007	2008
Κατασκευές (1996-2006=100)	51,4	123,8	95,8	81,5	63,0	91,1	92,5	95,3
	Δεκ-04	Σεπτ-03						
2008								
I	Φ	Μ	Α	Μ	I	Α	Σ	Ο
84,2	98,1	99,7	110,5	105,4	97,0	105,2	110,5	90,0
2009								
I	Φ	Μ	Α	Μ	I	Α	Σ	Ο
65,0	68,3	59,1	63,0	52,8				

Σημείωση: Ο δείκτης επιχειρηματικών προσδοκιών υπολογίζεται με βάση τις εκτιμήσεις για το πρόγραμμα των εργασιών και τις προβλέψεις για την απασχόληση.

Πηγή: IOBE

Διάγραμμα 3: Δείκτης Επιχειρηματικών Προσδοκιών στις Κατασκευές (1996-2006=100)

Πηγή: IOBE

Στις **Ιδιωτικές Κατασκευές**, ο Δείκτης Επιχειρηματικών Προσδοκιών σημειώνει ήπια ανάκαμψη για τρίτο συνεχή μήνα και διαμορφώνεται στις 45,5 μονάδες από τις 42 μονάδες τον Μάρτιο, αν και συνεχίζει να βρίσκεται σε πολύ χαμηλά επίπεδα. Το τρέχον πρόγραμμα εργασιών αποτιμάται ως υποτονικό, αφού το 45% των επιχειρήσεων δηλώνει ότι αυτό είναι χαμηλό για την εποχή (από 32% τον προηγούμενο μήνα), όπως συμβαίνει και με τις προβλέψεις για την πορεία των εργασιών του την επόμενη περίοδο, οι οποίες είναι επίσης δυσμενέστερες του Απριλίου. Οι μήνες εξασφαλισμένης δραστηριότητας περιορίζονται περαιτέρω, στη χαμηλότερη επίδοση των τελευταίων 13 ετών, στους 6,6 μήνες (από 8,2). Αντισταθμιστικά στο δείκτη λειτουργούν οι λιγότερο απαισιόδοξες προβλέψεις για την εξέλιξη της απασχόλησης του κλάδου, αφού το σχετικό ισοζύγιο βελτιώνεται κατά 11 μονάδες και διαμορφώνεται στις -55 μονάδες, επίδοση εξαιρετικά δυσμενής όμως για τον κλάδο. Μόνο το 18% των επιχειρήσεων δηλώνει απρόσκοπτη διεξαγωγή της παραγωγικής του δραστηριότητας, ενώ αντίθετα, δύο στις πέντε επιχειρήσεις εκτιμούν ως βασικότερο πρόβλημα τη χαμηλή ζήτηση και ένα 33% επισημαίνει προβλήματα χρηματοδότησης. Η πτωτική πορεία των τιμών, τέλος, φαίνεται να εντείνεται, καθώς το 46% (από 36% τον προηγούμενο μήνα) δηλώνει ότι αναμένει περαιτέρω υποχώρησή τους στο επόμενο τρίμηνο.

Στις **Κατασκευές Δημοσίων Έργων**, οι επιχειρηματικές προσδοκίες καταγράφουν τη χαμηλότερη τιμή του έτους, φθάνοντας τις 57,9 μονάδες, 20 μονάδες σχεδόν χαμηλότερα από τον Απρίλιο. Αντιφατικές είναι όμως οι απόψεις των επιχειρήσεων του υποκλάδου αυτού. Από τη μία πλευρά οι εκτιμήσεις για το τρέχον επίπεδο εργασιών σημειώνουν σημαντική ανάκαμψη τον Μάιο και γίνονται μάλιστα θετικές (στις +14 μονάδες από -24 τον Απρίλιο), γεγονός που υποδηλώνει ότι η τρέχουσα δραστηριότητα είναι μάλλον ικανοποιητική για τους περισσότερους. Από την άλλη πλευρά όμως οι προβλέψεις τόσο για το επίπεδο προγράμματος εργασιών, όσο και την απασχόληση του κλάδου είναι δυσμενέστερες. Πλέον, σχεδόν οι μισές

επιχειρήσεις (48% από 26%) κρίνουν ότι η απασχόληση θα υποχωρήσει περαιτέρω το επόμενο διάστημα, ενώ μόλις το 8% αναμένει άνοδο. Την ίδια στιγμή και παρά τη δυσαρέσκεια που αποτυπώνεται στα επιμέρους στοιχεία, οι μήνες εξασφαλισμένης δραστηριότητας διευρύνονται στους 23 (από 20 τον προηγούμενο μήνα). Μία πιθανή ερμηνεία για αυτή την αντιφατικότητα σχετίζεται με τα εμπόδια λειτουργίας που επισημαίνονται από τις επιχειρήσεις. Πιο συγκεκριμένα, μόλις το 5% των επιχειρήσεων δηλώνει απρόσκοπτη λειτουργία, ενώ το 44% αναφέρει τα προβλήματα χρηματοδότησης ως το βασικότερο εμπόδιο και το 31% τις παρατεταμένες εκπτώσεις στα δημοπρατούμενα Δημόσια έργα και τη σχετική γραφειοκρατία. Επομένως, είναι η χρηματοδότηση της συνέχισης των έργων που φαίνεται να δημιουργεί δυσμενείς προσδοκίες στην αγορά και λιγότερο τα προβλήματα ζήτησης. Τέλος, στις προβλέψεις για τις τιμές κυριαρχούν οι προβλέψεις για σταθερότητα το επόμενο τρίμηνο, από το 61% των επιχειρήσεων (από 49% τον προηγούμενο μήνα).

3. ΛΙΑΝΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ: Σημαντική ανάκαμψη προσδοκιών στους περισσότερους κλάδους

Αισθητή βελτίωση καταγράφεται στο κλίμα στον τομέα του **Λιανικού Εμπορίου**, ενισχύοντας τις ενδείξεις σταθεροποίησης του Απριλίου, ύστερα από τη συνεχή πτώση των προσδοκιών τους προηγούμενους 10 μήνες. Ο σχετικός δείκτης διαμορφώνεται στις 80,7 μονάδες τον Μάιο, κατά 16 μονάδες υψηλότερα σε σχέση με τον Απρίλιο, στην καλύτερη επίδοση μετά τον περασμένο Οκτώβριο. Η σημαντική αυτή άνοδος αποδίδεται στη βελτίωση όλων των επιμέρους στοιχείων δραστηριότητας του τομέα: οι πολύ αρνητικές εκτιμήσεις για τις τρέχουσες πωλήσεις εξασθενούν, γεγονός το οποίο συνοδεύεται και από την έντονη αποκλιμάκωση των αποθεμάτων, με το σχετικό ισοζύγιο να λαμβάνει τη χαμηλότερη τιμή του μετά τον περασμένο Ιούνιο (+13). Οι επιχειρήσεις οι οποίες προβλέπουν άνοδο των παραγγελιών τους το επόμενο διάστημα σχεδόν διπλασιάζονται τον Μάιο (24% από 13%), ενώ και οι προοπτικές των πωλήσεων το επόμενο διάστημα εμφανίζονται πιο ευοίωνες, με το σχετικό μάλιστα ισοζύγιο να γίνεται πλέον θετικό, μετά από ένα εξάμηνο αρνητικών επιδόσεων. Η συνεχής - από τον περασμένο Οκτώβριο - τάση εξασθένησης της απασχόλησης, η οποία μάλιστα τον Απρίλιο οδήγησε σε αρνητικό ισοζύγιο, ανακάμπτει τον Μάιο (+13 ο σχετικός δείκτης από -10) και φανερώνει ότι η εξέλιξη του προηγούμενου μήνα ήταν συγκυριακή. Ο τομέας του Λιανικού Εμπορίου καθόλη τη διάρκεια του 2009 εξακολουθεί να προσφέρει νέες θέσεις εργασίας στην ελληνική οικονομία, παρόλο που η τάση αυτή έχει εξασθενήσει αρκετά. Σε όρους τιμών, η πτωτική πορεία συνεχίζει να κυριαρχεί, καθώς όσοι αναμένουν μείωση εξακολουθούν να υπερτερούν σημαντικά όσων προβλέπουν αυξήσεις (31% έναντι 10%).

Σε όλους σχεδόν τους κλάδους καταγράφεται βελτίωση τον Μάιο, η οποία είναι εντονότερη στα Οχήματα – Ανταλλακτικά και τα Τρόφιμα – Ποτά – Καπνός. Αναλυτικότερα:

Ο Δείκτης Επιχειρηματικών Προσδοκιών στα **Τρόφιμα – Ποτά – Καπνός** καταγράφει σημαντική βελτίωση είκοσι μονάδων τον Μάιο και διαμορφώνεται στα επίπεδα του Μαρτίου, στις 82,4 μονάδες, ανακάμπτοντας από την ιστορικά χαμηλή επίδοση του προηγούμενου μήνα. Όλα τα επιμέρους στοιχεία δραστηριότητας του κλάδου βελτιώνονται αισθητά τον Μάιο: το

34% (από 24%) των επιχειρήσεων κρίνει ότι οι τρέχουσες πωλήσεις του έχουν αυξηθεί, με αποτέλεσμα το σχετικό ισοζύγιο να γίνεται θετικό τον Μάιο (στις +7 μονάδες από -30 μονάδες τον Απρίλιο). Το επίπεδο των αποθεμάτων κρίνεται φυσιολογικό για την εποχή από την συντριπτική πλειονότητα των επιχειρήσεων, ενώ στις προοπτικές των παραγγελιών προς τους προμηθευτές το επόμενο διάστημα, υπερτερούν και πάλι όσοι δηλώνουν ότι αναμένουν άνοδο. Από την άλλη πλευρά οι προβλέψεις για τις πωλήσεις παραμένουν αρνητικές, ωστόσο περιορίζονται σημαντικά οι απαισιόδοξοι, ενώ θετικές είναι και οι εξελίξεις σε όρους απασχόλησης, καθώς το 38% των επιχειρήσεων αναμένει άνοδο στο επόμενο διάστημα. Τέλος, έντονα πτωτική παραμένει η πορεία των τιμών, με το σχετικό ισοζύγιο να καταγράφει ιστορικά αρνητικές τιμές, στις -27 μονάδες (από -11).

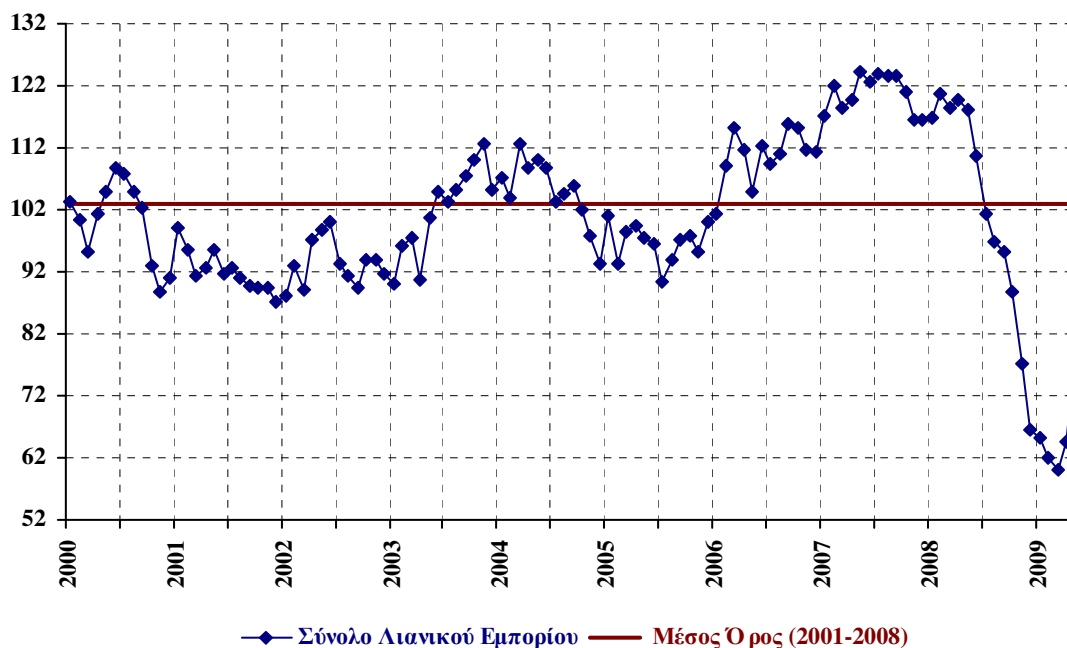
Πίνακας 4: Δείκτης Επιχειρηματικών Προσδοκιών στο Λιανικό Εμπόριο

				2001-2008		Μ.Ο έτους					
		Min	Max	Μ.Ο		2004	2005	2006	2007	2008	
Λιανικό Εμπόριο (1996-2006=100)		60,2	124,3	102,9		104,8	96,8	110,8	120,8	102,5	
		Μαρ-09	Μαι-07								
2008											
I	Φ	Μ	Α	Μ	I	I	Α	Σ	Ο	N	Δ
117,0	120,8	118,5	119,7	118,1	110,6	101,3	96,9	95,3	88,7	77,1	66,5
2009											
I	Φ	Μ	Α	Μ	I	I	Α	Σ	Ο	N	Δ
65.3	61.9	60.2	64.5	80.7							

Σημείωση: Ο δείκτης επιχειρηματικών προσδοκιών υπολογίζεται με βάση τις εκτιμήσεις και προβλέψεις για τις πωλήσεις και το ύψος των αποθεμάτων.

Πηγή: IOBE

Διάγραμμα 4: Δείκτης Επιχειρηματικών Προσδοκιών στο Λιανικό Εμπόριο (1996-2006=100)

Πηγή: IOBE

Στα **Υφάσματα – Ένδυση – Υπόδηση** σημειώνεται οριακή άνοδος των προσδοκιών, με το σχετικό δείκτη να διαμορφώνεται στις 79,7 μονάδες από τις 78,6 μονάδες τον Απρίλιο. Στα επιμέρους στοιχεία δραστηριότητας, η εικόνα είναι μικτή. Από τη μία πλευρά οι εκτιμήσεις για τις πωλήσεις αυτής της περιόδου είναι έντονα αρνητικές και διαμορφώνονται μάλιστα σε ιστορικά χαμηλό επίπεδο (στις -43 μονάδες από -26 μονάδες τον Απρίλιο), ενώ και τα αποθέματα φαίνονται ελαφρώς διογκωμένα τον Μάιο σε σχέση με τον προηγούμενο μήνα. Η υποτονική αυτή δραστηριότητα τροφοδοτεί αρνητικά τις προβλέψεις για τις παραγγελίες προς τους προμηθευτές. Από την άλλη πλευρά όμως οι επιχειρήσεις δείχνουν πιο αισιόδοξες για τις πωλήσεις του επόμενου τριμήνου. Έτσι το σχετικό ισοζύγιο διαμορφώνεται στις +20 μονάδες από -4 μονάδες τον Απρίλιο). Θετικές είναι και οι προοπτικές της απασχόλησης του κλάδου, όπου το 45% των επιχειρήσεων προβλέπει άνοδο της βραχυπρόθεσμα, γεγονός το οποίο συμβάλλει στην ήπια άνοδο του δείκτη. Τέλος σε σχέση με τις τιμές, η συγκρατημένα πτωτική τους πορεία συνεχίζεται, με το 68% των επιχειρήσεων να αναμένει σταθερότητα (από 70%).

Οι προσδοκίες στα **Είδη Οικιακού Εξοπλισμού** παραμένουν για τρίτο διαδοχικό μήνα σχεδόν αμετάβλητες, με το σχετικό δείκτη να διαμορφώνεται στις 67,7 μονάδες. Αν και το συντριπτικό 70% των επιχειρήσεων εξακολουθεί να δηλώνει πτωτικές πωλήσεις αυτήν την περίοδο, φαίνεται τα αποθέματά τους να έχουν ρευστοποιηθεί ως ένα βαθμό, με αποτέλεσμα για πρώτη φορά εντός του 2009 να υπερτερούν όσοι δηλώνουν ότι αυτά βρίσκονται σε χαμηλά για την εποχή επίπεδα (στις -9 μονάδες το σχετικό ισοζύγιο από +1). Αντίστοιχα και οι προβλέψεις για τις παραγγελίες παραμένουν έντονα αρνητικές, αλλά καταγράφουν μικρή βελτίωση, με το σχετικό ισοζύγιο να περιορίζεται κατά 9 μονάδες, στις -41 μονάδες. Από την άλλη πλευρά, οι επιχειρήσεις αυτού του κλάδου δείχνουν ακόμα πιο απαισιόδοξες για τις πωλήσεις στο επόμενο τρίμηνο, έχοντας επανέλθει στις πολύ δυσμενείς προβλέψεις των αρχών του έτους. Φυσιολογικά επομένως το δυσμενές κλίμα εξακολουθεί να καθιστά δύσκολες τις προοπτικές για την απασχόληση του κλάδου, παρόλο που το συντριπτικό 86% δηλώνει ότι αναμένει απλώς σταθερότητα. Και αυτός ο κλάδος τέλος χαρακτηρίζεται από πτωτική πορεία των τιμών, αφού πάνω από τις μισές επιχειρήσεις δηλώνουν ότι προβλέπουν περαιτέρω μείωση των τιμών στο επόμενο τρίμηνο.

Η εντονότερη άνοδος του τομέα καταγράφεται τον Μάιο στον κλάδο **Οχήματα – Ανταλλακτικά**. Η μείωση των τελών ταξινόμησης στα ΙΧ, σε συνδυασμό με τις προσφορές και τις εκπτώτικές πολιτικές των αντιπροσωπειών του κλάδου, έχει οδηγήσει σε σαφή ανάκαμψη των προσδοκιών του κλάδου. Ο σχετικός δείκτης επανέρχεται πλέον στα επίπεδα του Σεπτεμβρίου, στις 82,7 μονάδες, σημειώνοντας άνοδο 24 μονάδων σε σχέση με τον Απρίλιο. Οι εκτιμήσεις των επιχειρήσεων για τις τρέχουσες πωλήσεις τους βελτιώνονται σημαντικά, παρόλο που ακόμα επικρατούν οι δυσαρεστημένοι και το σχετικό ισοζύγιο διαμορφώνεται στις -44 μονάδες (από -79 όμως μονάδες τον Απρίλιο). Σημαντική είναι η αποκλιμάκωση των αποθεμάτων αν και ακόμα ένα σημαντικό 44% τα κρίνει ως διογκωμένα (από 64% τον προηγούμενο μήνα). Ιδιαίτερα θετικές είναι όμως οι προβλέψεις για τις παραγγελίες προς τους προμηθευτές το επόμενο τρίμηνο, οι οποίες αλλάζουν πλέον πρόσημο, με όσους διατυπώνουν προσδοκίες ανόδου να υπερτερούν για πρώτη φορά μετά από 10 μήνες. Ακόμα πιο ευοίωνες σε σχέση με τον Απρίλιο είναι και οι προοπτικές των πωλήσεων, καθώς τέσσερις στις εννέα επιχειρήσεις αναμένουν μεγαλύτερη άνοδο στο επόμενο τρίμηνο.

Σημαντικά έχει βελτιωθεί και το ισοζύγιο της απασχόλησης του κλάδου, αν και παραμένει αρνητικό. Όμως μόλις το 22% των επιχειρήσεων, το χαμηλότερο φέτος, εξακολουθεί να προβλέπει μείωση, ενώ για πρώτη φορά φέτος, υπάρχει ένα 13% που προβλέπει ακόμα και άνοδο της απασχόλησης. Η τάση μείωσης των τιμών που χαρακτήρισε τούς προηγούμενους μήνες περιορίζεται, καθώς πλέον η αγορά κινείται προς τη σταθερότητα και την προσαρμογή στο νέο τιμολογιακό περιβάλλον.

Μετά από δύο «δύσκολους» μήνες ακόμα και για τον πιο ανθεκτικό κλάδο του Λιανικού εμπορίου, οι προσδοκίες στα **Πολυκαταστήματα** κινούνται και αυτές ανοδικά τον Μάιο. Ο σχετικός δείκτης ανέρχεται στις 106,7 μονάδες από τις 97 τον προηγούμενο μήνα. Στην ανάκαμψη του δείκτη συμβάλλουν όλα τα επιμέρους στοιχεία δραστηριότητας: οι εκτιμήσεις των επιχειρήσεων για τις τρέχουσες πωλήσεις τους υπερδιπλασιάζονται τον Μάιο, με το σχετικό δείκτη να διαμορφώνεται στις +26 μονάδες (από +11). Τα αποθέματα διαμορφώνονται σε πιο φυσιολογικά για την εποχή επίπεδα, σύμφωνα με το πολύ υψηλό 81% των επιχειρήσεων, αν και ακόμα υπερτερούν εκείνοι που κρίνουν ότι αυτά βρίσκονται σε χαμηλά επίπεδα. Οι παραγγελίες προς τους προμηθευτές φαίνεται να ενισχύονται, καθώς οι προβλέψεις για τις πωλήσεις του επόμενου διαστήματος είναι αρκετά αισιόδοξες: τέσσερις στους εννέα αναμένουν ανοδική πορεία των πωλήσεων και μόνο το 20% αναμένει πτώση. Οι θετικές αυτές εξελίξεις τροφοδοτούν την απασχόληση, καθώς οι προοπτικές της διαμορφώνονται στο καλύτερο φετινό επίπεδο: το σχετικό ισοζύγιο βρίσκεται στις +29 μονάδες, καθώς το 30% των επιχειρήσεων κρίνει ότι αυτή θα αυξηθεί το επόμενο διάστημα. Τέλος, οι πληθωριστικές προσδοκίες ανακάμπτουν, με ένα 46% να προβλέπει άνοδο των τιμών προσεχώς.

4. ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ: Σημαντική βελτίωση του κλίματος, λιγότερο απαισιόδοξες οι προσδοκίες

Ο Δείκτης Επιχειρηματικών Προσδοκιών στις **Υπηρεσίες** καταγράφει σημαντική βελτίωση για τέταρτο συνεχή μήνα και διαμορφώνεται στις 73,2 μονάδες από τις 66,7 μονάδες τον Απρίλιο. Οι εκτιμήσεις των επιχειρήσεων για την τρέχουσα κατάστασή τους βελτιώνονται σημαντικά, με το 21% των επιχειρήσεων - έναντι 11% τον προηγούμενο μήνα - να κρίνει ότι αυτή είναι καλύτερη σε σχέση με το προηγούμενο τρίμηνο, αν και εξακολουθούν να υπερτερούν όσοι δηλώνουν το αντίθετο. Οι έντονα αρνητικές εκτιμήσεις για τη ζήτηση αμβλύνονται ελαφρώς τον Μάιο, όπως συμβαίνει και με τις προβλέψεις για την εξέλιξή της στο επόμενο διάστημα. Και οι δύο δείκτες είναι όμως ακόμα αρνητικοί, καθώς υπερτερούν οι απαισιόδοξες προβλέψεις. Από την άλλη πλευρά όμως, αυτές οι βελτιωμένες προσδοκίες δεν φαίνεται να επηρεάζουν τις προοπτικές της απασχόλησης του τομέα, οι οποίες παραμένουν αρνητικές, καθώς η αβεβαιότητα των προηγούμενων μηνών έχει παγίώσει μια επιφυλακτικότητα στον κλάδο. Η τάση αποκλιμάκωσης των τιμών ενισχύεται τον Μάιο, αν και η συντριπτική πλειονότητα (80%) αναμένει σταθεροποίηση στο επόμενο τρίμηνο. Το θετικό κλίμα αποτυπώνεται και στο υψηλότερο ποσοστό των επιχειρήσεων που αναφέρει απρόσκοπτη λειτουργία, το οποίο φθάνει στο 37%, με όσους διαφωνούν να προβάλλουν ως βασικότερο εμπόδιο την ανεπάρκεια της ζήτησης (25%).

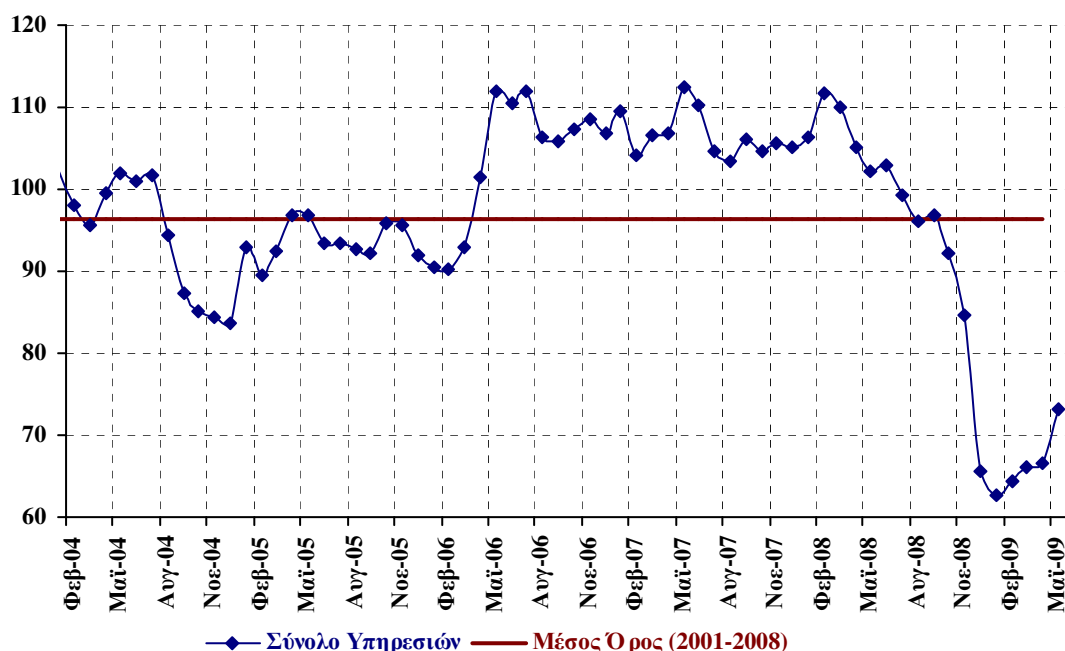
Πίνακας 5: Δείκτης Επιχειρηματικών Προσδοκιών στις Υπηρεσίες

					2001-2008		Μ.Ο έτους				
		Min	Max	M.O		2004	2005	2006	2007	2008	
Υπηρεσίες (1998-2006=100)		62,6	122,5	96,1		94,6	93,6	103,7	106,6	97,8	
		Ιαν-09	3 ^ο τριμ 01								
2008											
I	Φ	M	A	M	I	I	A	Σ	O	N	Δ
106,4	111,8	110,0	105,2	102,2	103,0	99,4	96,2	96,7	92,2	84,6	65,7
2009											
I	Φ	M	A	M	I	I	A	Σ	O	N	Δ
62.6	64.5	66.0	66.7	73.2							

Σημειώσεις: Ο δείκτης επιχειρηματικών προσδοκιών υπολογίζεται με βάση την κατάσταση της επιχείρησης, καθώς και τις εκτιμήσεις και τις προβλέψεις για την πορεία της ζήτησης.

Πηγή: IOBE

Διάγραμμα 5: Δείκτης Επιχειρηματικών Προσδοκιών στις Υπηρεσίες (1998-2006=100)

Πηγή: IOBE

Σε επίπεδο βασικών κλάδων των Υπηρεσιών αναφέρονται τα εξής:

Οι επιχειρηματικές προσδοκίες στα **Ξενοδοχεία – Εστιατόρια** παραμένουν σχεδόν αμετάβλητες, με το σχετικό δείκτη να διαμορφώνεται στις 72,8 από τις 71 μονάδες. Αν και οι αρνητικές εκτιμήσεις για την τρέχουσα κατάσταση των επιχειρήσεων αμβλύνονται περαιτέρω τον Μάιο, με τις μισές επιχειρήσεις να δηλώνουν πια ότι η δραστηριότητα έχει σταθεροποιηθεί, περισσότερες είναι οι επιχειρήσεις σε σχέση με τον Απρίλιο οι οποίες δηλώνουν ότι η ζήτηση τους έχει σαφώς μειωθεί το τελευταίο διάστημα. Σταθερά πτωτικές εξακολουθούν να είναι όμως και οι προβλέψεις για τη ζήτηση του επόμενου τριμήνου (στις -10 μονάδες το σχετικό ισοζύγιο), με αποτέλεσμα και οι προοπτικές της απασχόλησης να μην βελτιώνονται και να παραμένουν αρνητικές. Οι τιμές στον κλάδο κινούνται πάντα πτωτικά, καθώς σχεδόν ένας στους τέσσερις δηλώνει ότι αναμένει περαιτέρω μείωσή τους στο επόμενο τρίμηνο. Οι

συνθήκες αυτές εξακολουθούν να δυσκολεύουν την επιχειρηματική δραστηριότητα, καθώς πάνω από τις μισές επιχειρήσεις (54%) επισημαίνουν την ανεπάρκεια ζήτησης ως το μείζον πρόβλημα στη λειτουργία τους και μόνο το 32% κρίνει ότι η δραστηριότητά του διεξάγεται απρόσκοπτα (από 38% τον προηγούμενο μήνα).

Αντίθετα με τα ξενοδοχεία, κατακόρυφη άνοδο παρουσιάζουν οι επιχειρηματικές προσδοκίες στα **Τουριστικά Πρακτορεία**, σε συνέχεια της ήπιας ανάκαμψης του προηγούμενου μήνα, με το σχετικό δείκτη να διαμορφώνεται στις 93,9 μονάδες από τις 58,6 μονάδες τον Απρίλιο, επίδοση μάλιστα που είναι συγκρίσιμη της περυσινής. Φαίνεται η έναρξη της θερινής τουριστικής περιόδου να αναθερμαίνει τις πολύ χαμηλές προσδοκίες των προηγούμενων μηνών και οι επιχειρήσεις να προεξοφλούν καλύτερες ημέρες στον κλάδο. Έτσι, οι πολύ αρνητικές εκτιμήσεις τόσο για την τρέχουσα κατάσταση των επιχειρήσεων, όσο και την πορεία της ζήτησης αμβλύνονται σημαντικά (στις -7 μονάδες από τις -42 μονάδες), ενώ ανάλογη βελτίωση καταγράφεται και στο δείκτη της ζήτησης για το προσεχές διάστημα. Οι αρνητικές προβλέψεις για την εξέλιξη της απασχόλησης περιορίζονται και αυτές τον Μάιο, παρόλο που εξακολουθούν να υπερτερούν όσοι προβλέπουν μείωση. Σε όρους τιμών οι προβλέψεις μείωσης περιορίζονται και πλέον δύο στους τρεις (από 42% τον Απρίλιο) αναμένουν σταθερότητα το προσεχές διάστημα. Τέλος, το ποσοστό των επιχειρήσεων που δηλώνει ότι η παραγωγική του δραστηριότητα δεν παρεμποδίζεται διευρύνεται στο 13% τον Μάιο, με όσους διαφωνούν να προβάλλουν την ανεπάρκεια της ζήτησης και των κεφαλαίων κίνησης (39% και 36% αντίστοιχα) ως τα σημαντικότερα προσκόμματα στη λειτουργία τους.

Στις **Διάφορες Επιχειρηματικές Δραστηριότητες** καταγράφεται υποχώρηση των προσδοκιών τον Μάιο, με το σχετικό δείκτη να διαμορφώνεται οκτώ μονάδες χαμηλότερα σε σχέση με τον Απρίλιο, στις 51,2 μονάδες. Οι εκτιμήσεις για την τρέχουσα κατάσταση των επιχειρήσεων παραμένουν στα ίδια επίπεδα του προηγούμενου μήνα, με μόλις το 11% να κρίνει ότι έχουν βελτιωθεί το τελευταίο διάστημα, ενώ και η ζήτηση έχει μειωθεί, όπως δηλώνουν οι μισές επιχειρήσεις (από 36% τον προηγούμενο μήνα). Στο ίδιο αρνητικό κλίμα όμως κινούνται και οι προβλέψεις για τη βραχυπρόθεσμη εξέλιξη της ζήτησης, γεγονός που φανερώνει ότι η άνοδος του περασμένου μήνα ήταν μόνο πρόσκαιρη. Οι δυσμενείς αυτές εξελίξεις δεν μπορούν παρά να επηρεάσουν αρνητικά και την απασχόληση, οι προβλέψεις για την οποία επανέρχονται στα προ Απριλίου επίπεδα, στις -13 μονάδες (από +10), ενώ η πορεία των τιμών εξακολουθεί να είναι έντονα πτωτική. Πάντως παρά το κακό κλίμα, ένα 30% δηλώνει ότι δεν αντιμετωπίζει εμπόδια στην επιχειρηματική του λειτουργία (από 18% τον Απρίλιο), με εκείνους που αναφέρουν το αντίθετο να επισημαίνουν ως βασικότερο εμπόδιο την ανεπάρκεια της ζήτησης (26%).

Ο δείκτης επιχειρηματικών προσδοκιών στους **Ενδιάμεσους Χρηματοπιστωτικούς Οργανισμούς** (δεν περιλαμβάνονται οι Τράπεζες) συνεχίζει να κινείται ανοδικά και τον Μάιο, στις 71,7 μονάδες από τις 60,6 μονάδες τον προηγούμενο μήνα. Στα επιμέρους στοιχεία δραστηριότητας, η εικόνα είναι βελτιωμένη, όμως σε όρους απασχόλησης, τόσο οι τρέχουσες εκτιμήσεις, όσο και οι προβλέψεις για την εξέλιξή της βραχυπρόθεσμα υποχωρούν στις -29 μονάδες από -24 τον Απρίλιο. Από τα υπόλοιπα στοιχεία, οι εκτιμήσεις για την τρέχουσα κατάσταση των επιχειρήσεων καταγράφουν για πρώτη φορά μετά τον περυσινό Νοέμβριο

θετικό ισοζύγιο, στις +11 μονάδες (από -17), ενώ ελαφρά άνοδο παρουσιάζουν τόσο οι εκτιμήσεις, όσο και οι προβλέψεις για την τρέχουσα πορεία της ζήτησης. Τέλος, το ποσοστό εκείνων που δηλώνουν ότι δεν αντιμετωπίζουν προσκόμματα στην επιχειρηματική τους λειτουργία διαμορφώνεται στο 37% (από 34%), ενώ όσοι διαφωνούν, αναφέρουν ως βασικότερη αιτία την ανεπάρκεια ζήτησης (27%).

Ο δείκτης επιχειρηματικών προσδοκιών στον κλάδο των **Υπηρεσιών Πληροφορικής και Ανάπτυξης Λογισμικού – δείκτης που θα σχολιάζεται εφεξής επίσης στα δελτία συγκυρίας του IOBE** - κινείται ανοδικά τον Μάιο, στις 60,4 από τις 53,3 μονάδες τον Απρίλιο. Οι εκτιμήσεις των επιχειρήσεων για τη ζήτηση και τη γενικότερη επιχειρηματική δραστηριότητα του τελευταίου τριμήνου εμφανίζονται βελτιωμένες σε σχέση με τον προηγούμενο μήνα, αλλά παραμένουν αρνητικές. Η εικόνα αυτή δεν αναμένεται να αλλάξει στο επόμενο διάστημα καθώς και οι αντίστοιχες προβλέψεις για την εξέλιξη της ζήτησης είναι δυσοίωνες. Έτσι πλήττεται εκ νέου η απασχόληση, το ισοζύγιο για την οποία σημειώνει τη δυσμενέστερη επίδοση το 2009. Σε σχέση με τις τιμές, η συντριπτική πλειονότητα (83%) αναμένει σταθερότητα το επόμενο διάστημα. Πάντως ένα 37% των επιχειρήσεων δηλώνει ότι δεν αντιμετωπίζει προσκόμματα στην επιχειρηματική του λειτουργία (από 25% τον προηγούμενο μήνα), ενώ όσοι διαφωνούν να εντοπίζουν τις κύριες αιτίες στην ανεπάρκεια ζήτησης (27%) και στην ανεπάρκεια κεφαλαίων κίνησης (22%).

Γ. ΕΡΕΥΝΑ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΩΝ: ΜΑΙΟΣ 2009

Αμετάβλητη η καταναλωτική εμπιστοσύνη

Τον Μάιο, ο **δείκτης καταναλωτικής εμπιστοσύνης** στην Ελλάδα δεν μεταβάλλεται και παραμένει στις -51 μονάδες, πάντα πολύ χαμηλότερα από τους αντίστοιχους ευρωπαϊκούς δείκτες οι οποίοι επίσης διατηρούνται σχεδόν αμετάβλητοι. Ωστόσο αξίζει να σημειωθεί ότι αν και σε ορισμένες μεγάλες χώρες όπως Γερμανία, Γαλλία και Ιταλία, η εμπιστοσύνη περιορίζεται τον Μάιο, σε όλες τις υπόλοιπες ευρωπαϊκές χώρες η εμπιστοσύνη βελτιώνεται. Σε κάθε περίπτωση όμως οι Έλληνες καταναλωτές εξακολουθούν να είναι από τους πιο απαισιόδοξους στην ΕΕ-27, πίσω μόνο από Ούγγρους και Λιθουανούς. Στην Ελλάδα, από τα επιμέρους στοιχεία που διαμορφώνουν το δείκτη, διατυπώνονται οριακά λιγότερο απαισιόδοξες προβλέψεις για την οικονομία των νοικοκυριών και της χώρας σε σχέση με τον προηγούμενο μήνα, με τις προθέσεις για αποταμίευση να παραμένουν στα ίδια επίπεδα ενώ οι προβλέψεις για την ανεργία παραμένουν εξαιρετικά δυσμενείς. Αναλυτικότερα:

■ **Οριακή υποχώρηση των αρνητικών προβλέψεων των νοικοκυριών για την οικονομική τους κατάσταση**

Οι προβλέψεις των Ελλήνων καταναλωτών για την οικονομική κατάσταση του νοικοκυριού τους τους προσεχείς 12 μήνες καταγράφουν οριακή άνοδο και τον Μάιο. Ο σχετικός δείκτης διαμορφώνεται στις -35 από τις -36 μονάδες τον Απρίλιο, ενώ και οι αντίστοιχοι δείκτες της ΕΕ και της Ευρωζώνης καταγράφουν αντίστοιχη βελτίωση μίας μονάδας (στις -8 και -9 μονάδες. Το ήμισυ των ελλήνων καταναλωτών πάντως προβλέπει επιδείνωση ή σημαντική επιδείνωση της οικονομικής του κατάστασης και το 31% ελαφρά ή αισθητή βελτίωση.

■ **Μικρή άμβλυνση και της απαισιοδοξίας για την οικονομική κατάσταση της χώρας**

Οι αρνητικές προβλέψεις των ελληνικών νοικοκυριών για την οικονομική κατάσταση της χώρας τους το προσεχές 12-μηνο περιορίζονται οριακά τον Μάιο, με το 66% (από 69% τον Απρίλιο και 81% τον Μάρτιο) να είναι λιγότερο ή περισσότερο απαισιόδοξο και ένα 10% να αναμένει μικρή ή μεγάλη βελτίωση. Ο σχετικός δείκτης διαμορφώνεται στις -52 μονάδες (από -53), ενώ στους σχετικούς ευρωπαϊκούς δείκτες καταγράφεται επίσης μικρή βελτίωση, στις -31 και -36 μονάδες στην ΕΕ και την Ευρωζώνη αντίστοιχα.

■ **Δεν μεταβάλλεται η πρόθεση για αποταμίευση**

Η πρόθεση για αποταμίευση τους προσεχείς 12 μήνες παραμένει στα ίδια επίπεδα με τον Απρίλιο, με το δείκτη να διαμορφώνεται και πάλι στις -45 μονάδες, όταν οι αντίστοιχοι ευρωπαϊκοί μέσοι όροι καταγράφουν ελαφρά επιδείνωση, αλλά παραμένουν σε πολύ ανώτερα επίπεδα σε σχέση με την ελληνική επίδοση (στις -11 και -13 μονάδες αντίστοιχα σε ΕΕ και Ευρωζώνη). Επτά στα δέκα ελληνικά νοικοκυριά θεωρούν μη πιθανή ή καθόλου πιθανή την αποταμίευση στο επόμενο 12-μηνο, ενώ το 25% τη θεωρεί αντίθετα πιθανή ή πολύ πιθανή.

■ Διάχυτος ακόμα ο φόβος της ανεργίας

Οι δυσμενείς προβλέψεις των Ελλήνων καταναλωτών για την εξέλιξη της ανεργίας τους προσεχείς 12 μήνες αμβλύνονται οριακά τον Μάιο, ύστερα από τρεις μήνες σταθερότητας στα ίδια, υψηλά επίπεδα. Από τα ελληνικά νοικοκυριά, το 80% (από 84%) αναμένει ελαφρά ή αισθητή ενίσχυση της ανεργίας το επόμενο 12-μηνο και το 5% ελαφρά ή αισθητή μείωση (από 6%). Στην υπόλοιπη Ευρώπη, ο σχετικός μέσος όρος αυξάνεται ελαφρά στην ΕΕ και οριακά στην Ευρωζώνη και διαμορφώνονται στις +73 και +67 μονάδες αντίστοιχα.

■ Αποδυνάμωση της πρόθεσης για μείζονες αγορές

Η πρόθεση των καταναλωτών για σημαντικές αγορές τους προσεχείς 12 μήνες (επίπλων, ηλεκτρικών συσκευών, κ.λπ.) καταγράφουν υποχώρηση σε σύγκριση με τον Απρίλιο, με το σχετικό δείκτη να διαμορφώνεται 6 μονάδες χαμηλότερα, στις -34 μονάδες. Το 54% των ελληνικών νοικοκυριών δηλώνει και πάλι πως θα προβεί σε λιγότερες ή πολύ λιγότερες δαπάνες τους επόμενους μήνες και το 32% πως δεν θα μεταβάλλει τις δαπάνες του. Οι αντίστοιχοι ευρωπαϊκοί μέσοι όροι διαμορφώνονται στις -26 μονάδες στην ΕΕ και -25 στην Ευρωζώνη.

Πίνακας 6: Δείκτης Εμπιστοσύνης Καταναλωτών (εποχικά εξομαλυμένα στοιχεία)

			2001-2008	Μ.Ο έτους				
	Min	Max	M.O	2004	2005	2006	2007	2008
ΕΕ-27	-32 Μαρ-09	1 Ιαν-01	-10	-11	-11	-8	-4	-17
Ευρωζώνη	-33 Μαρ-09	1 Ιαν-01	-12	-14	-14	-9	-5	-18
Ελλάδα	-57 Οκτ-08	-18 Απρ-04	-33	-26	-34	-33	-28	-46

2008												
	I	Φ	Μ	Α	Μ	Ι	Ι	Α	Σ	Ο	Ν	Δ
ΕΕ-27	-10	-11	-11	-12	-14	-17	-20	-19	-19	-23	-24	-28
Ευρωζώνη	-12	-12	-12	-12	-15	-17	-20	-19	-19	-24	-25	-30
Ελλάδα	-40	-34	-39	-39	-44	-45	-46	-46	-50	-57	-55	-56
2009												
	I	Φ	Μ	Α	Μ	Ι	Ι	Α	Σ	Ο	Ν	Δ
ΕΕ-27	-31	-32	-32	-29	-31							
Ευρωζώνη	-31	-33	-34	-31	-31							
Ελλάδα	-48	-55	-56	-51	-51							

Σημείωση: ο Δείκτης Εμπιστοσύνης Καταναλωτών υπολογίζεται με βάση τις προβλέψεις τους για τη γενικότερη οικονομική κατάσταση της χώρας, την οικονομική κατάσταση του νοικοκυριού τους, την πρόθεση αποταμίευσης και την πρόβλεψη για την ανεργία. Οι προβλέψεις κινούνται στο διάστημα +100 (όλοι προβλέπουν αύξηση) έως -100 (όλοι προβλέπουν μείωση) και εμφανίζονται ως διαφορές των θετικών-αρνητικών απαντήσεων. Αρνητική διαφορά σημαίνει ότι το ποσοστό αυτών που προβλέπουν μείωση του συγκεκριμένου μεγέθους είναι υψηλότερο του ποσοστού εκείνων που προσδοκούν αύξηση και αντίστροφα.

Πηγή: Ευρωπαϊκή Επιτροπή, DG Ecfm

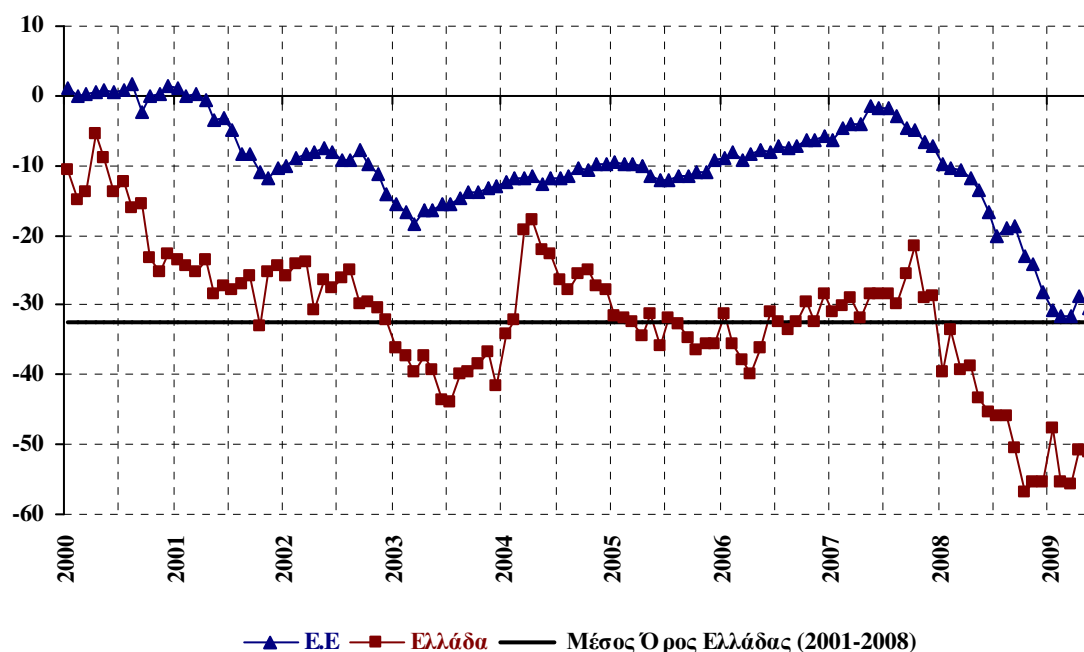
■ Ήπια ενίσχυση των προσδοκιών ανόδου των τιμών

Οι πληθωριστικές προσδοκίες ενισχύονται ελαφρά τον Μάιο, μετά την έντονη αποκλιμάκωση του Απριλίου, με το σχετικό δείκτη της εξέλιξης των τιμών τους προσεχείς 12 μήνες να διαμορφώνεται στις +10 από τις +8 μονάδες τον προηγούμενο μήνα. Από τους Έλληνες καταναλωτές, το 41% κρίνει πως το γενικό επίπεδο των τιμών θα μείνει αμετάβλητο ή θα μειωθεί το επόμενο διάστημα, ενώ το 54% θεωρεί πως οι τιμές θα αυξηθούν με βραδύτερο, τον ίδιο, ή ταχύτερο ρυθμό. Οι αντίστοιχοι δείκτες σε ΕΕ και Ευρωζώνη διαμορφώνονται στις -5 και -7 μονάδες αντίστοιχα, καταγράφοντας αποκλιμάκωση.

■ Χαμηλότερη η τρέχουσα αποταμίευση των νοικοκυριών

Οι εκτιμήσεις των νοικοκυριών για την τρέχουσα οικονομική κατάσταση του νοικοκυριού τους τον Μάιο φανερώνουν μικρή υποχώρηση του ποσοστού των νοικοκυριών το οποίο δηλώνει ότι αποταμιεύει λίγο, στο 24,5% (από 27%), ενώ εκείνοι που αναφέρουν ότι αποταμιεύουν πολύ παραμένουν στο 3%, όπως και τον Απρίλιο. Επιπλέον, το ποσοστό των καταναλωτών που δηλώνει ότι «μόλις τα βγάζει πέρα» αυξάνεται στο 52% από 49%. Τέλος, τα νοικοκυριά τα οποία αναφέρουν ότι έχουν χρεωθεί αποτελούν το 11% των ερωτηθέντων (από 12%), ενώ όσοι αντλούν από τις αποταμιεύσεις τους παραμένουν στο 8% για τρίτο συνεχή μήνα

Διάγραμμα 6: Δείκτης Εμπιστοσύνης Καταναλωτών (εποχικά εξομαλυμένα στοιχεία)

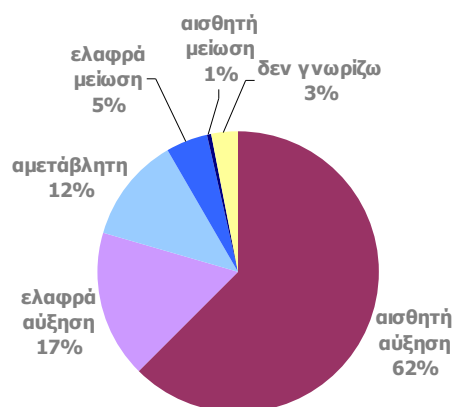
Πηγή: Ευρωπαϊκή Επιτροπή, DG Ecfm

Διάγραμμα 7: Βασικοί Δείκτες έρευνας καταναλωτών

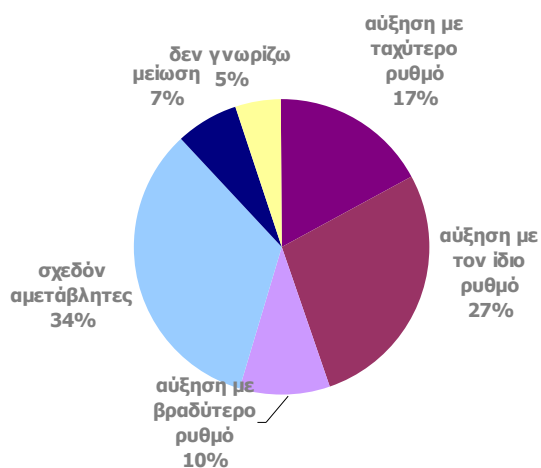
ΠΡΟΘΕΣΗ ΑΠΟΤΑΜΙΕΥΣΗΣ ΤΟ ΕΠΟΜΕΝΟ 12ΜΗΝΟ

ΠΡΟΒΛΕΨΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΗΣ ΑΝΕΡΓΙΑΣ ΤΟ ΕΠΟΜΕΝΟ 12ΜΗΝΟ

ΠΡΟΒΛΕΨΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΩΝ ΤΙΜΩΝ ΤΟ ΕΠΟΜΕΝΟ 12ΜΗΝΟ

ΠΡΟΘΕΣΗ ΓΙΑ ΜΕΙΖΟΝΕΣ ΑΓΟΡΕΣ ΤΟ ΕΠΟΜΕΝΟ 12ΜΗΝΟ

